

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

— Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak. —

— Nyitlitter díja soronként 20 fillér. —

Felölös szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expedíciót s hirdetésekkel illeto reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia
échéz intézendők,
hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hol az igazság?

Amióta a világ szuronyerdeje megmozdult, az emberek szívét, elméjét semmi más sem érdekli, csak ez az egész világra szóló háború. S ebben a nagy háborúban ügyszólván minden nemzet vezetőemberei megnyilatkoztak arra nézve, hogy a hadviselő felek közt melyiknek a részén van az igazság. Megszóltak a németek nagy böleselője, a 83 éves Wundt is s a leipzig-i népnek hatalmas beszédben magyarázta meg, hogy az az igazságos háború, melyet valamely nép szabadságának és önállóságának a megvédéséért folytat. Valamely nép szabadsága és önállósága pedig nem csupán abban áll, hogy, a törvény korlátai között, minden egyes ember szabadon élhet és vagyont gyűjthet, hanem abban is, hogy más népeknek irigysége és rosszindulata ne gátolja erőinek az emberiség javára való kifejtésében, ne akadályozza meg azoknak a kötelességeinek a teljesítésében, amelyeket a természet és a történelem a népek közösségében reája rótt.

A népek fejlődését a szükségletei és a képességei szabják meg. Ha szomszédainak irigysége és féltékenysége korlátokat akar eléjük állítani, a szabadságukat és önállóságukat nagyobb veszedelem fenyegeti, mintha valami zsarnoki uralkodó zsarnoki módon kötne meg a nép egyes tagjainak személyes szabadságát.

Németország fejlődését így akarja most meggátolni az ellentámadt érdekszövetség. Mint versenytársat akarják legyűrni; ez pedig védekezik az ellen, hogy elzárják előle a nemzeti feladatok teljesítésének útját. A háború tehát szükséges, megvívása a németnek nemzeti kötelessége s ezért a háború nemcsak igazságos, hanem szent háború is.

S így, amint a németek háborúja igazságos, ugyanazt mondhatjuk mi, magyarok is. Bár elismerjük annak az egyetemes tételnek az igazságát, hogy senkisémet lelet bíró a maga ügyében, mert hiszen nemzeti és hazafias tekintetben mi is elfogultak *lehetünk*, mégis, minden elképzelhető és érthető szubjektív elfogultsággal szemben, hivatkozunk az emberiségnek ugyancsak egyetemes törvényeire, hivatkozunk minden

kultúrának mindörökké érvényes tengelyére: a tiszta erkölcsre. Azt kérdezhetjük, mi köze a civilizációnak a szerb királygyilkos politikához s mióta lett Oroszország a szabadság és felvilágosodás zászlóvivője és vajjon ő és szövetségesei nem inkább irigységből, kapzsiságból és gyűlölködésből idézték-e föl ezt a világháborút?! S ha mégis akadna valaki, aki kételkednék a mi igazságunkban, annak az elhunyt X. Pius pápa hiteles szavaival felelünk. „A háború, melybe az osztrák-magyar monarchia indul, igazságos, nagyon is igazságos.” Ezért s az egész emberiség kultúrája érdekében kívánatos, hogy mi győzzünk; ezért *kell* nekünk győznünk, mert az ellenkezője el sem képzelhető.

Am a valódi, az igaz igazság kifürkészében van még egy fegyverünk, egy csattanó bizonyítékunk. Nem olvasunk-e nap-nap után szövetkezett ellenségeinknek olyan erőszakos rendszabályairól, amelyek nemcsak a népjogba ítélkeznek, hanem — anyagi és szellemi téren — az anyém és a tied legcselemb fogalmait is lábball tiporják? Ezekre a fékevesztett korlátozó-sokra és a tehetetlen, vak diih sugallta

Az én...

Az én otthonom csöndes, egyszerű:

Kicsi szobában rozszant bútorok,

A kopott falról, egyetlen dísz gyanánt,

Szegény jó anyám arcképe meseloy.

A sarokban régi imazsámoly.

Csöndes estéken, ha megleg a bánat,

Oda térdölök s mint egy kicsi gyermek

— Drága anyukám, úgy sírok utánod.

Cziczka Mici.

A kis hős.

A kis őrnjárt vágatva jött a csillogó nap-sugárban. Mint valami vízió, úgy tűnt fel hirtelen a mező elején és jött egyre közelebb és közelebb.

A fűcska, aki fent ült a cseresznyefa zöld lombjai között, csillogó kék szemével mindjárt megpillantotta őket, amint a látóhatáron, apró törpekhez hasonlóan, felbukkantak. Lélegzetét visszafojtva, némán ült lombkastélyában és gondolatai vadul, szilajul kergetőztek kicsiny agyában.

— A császár jön, — gondolta — vagy talán a trónörökös.

Sasszeme azonban hamarosan kivette, hogy az elői lovagló lényes tisztnek kemény arca van,

tehát a császár az! És amikor a kis lovasapat egészen a közelébe ért, kidugta kis szöke fejét a leveleságak közül és harsány, örvendező hangon kiáltotta:

— Eljen a császár! Hurrá! a császár!

Volt egy kis papírszakja, csillogó aranypappal befűdő, aminővel a gyermekek játszanak katonásdit, azt lekapta fejről, hogy szöke fűrtjei szabadon lobogtak s úgy lengette a kezében, hogy a fák ágai imbolyogtak előneje alatt.

A lovasok megálltak a fa alatt és a tiszt kurtán megkérdezte a fiútól, merre visz az út.

— Halló! Kis fiam, micsoda község az ott? Rég vagy már ott fűn a fán? Nem láttál erre katonákat?

A kis gyerekearc elpirult a büszkeségtől. A császár beszélt vele! A császár, akit ezen és ezren kívántak látni és aki olyan hős, beszél vele! A császárnak jószágos, kék volt a szeme és a fűcskának elűnt a lélelme.

— Katonák? — felelte - nem, erre még nem járt senki. És itt végződik Németország, mondják az emberek. Az ott, odaát, ellenséges föld, az már nem a miénk.

— Nem látsz semmit onnan fentről? Talán katonákat?

A tiszt elővette látóesővét és maga is végigkutatva a környéket.

— Nagyon sik itt a vidék, nem jó helyen vagyunk — fordult katonáihoz. — Előbbre kell

mennünk kissé, amott van egy domb, talán onnan meglátjuk az ellenséget.

A gyerek ott ült fent a fán, vörös szoknyácskája kivirított a zöld lombok közül és kék szemét megerőltetve, kutatta végig tekintete a környéket.

Kicsiny, napbarnított lábacskái meztelenül himbálóztak le az ágról, amelyen ült. Amikor az őrnjárt indulni akart, hirtelen fölkiáltott:

— Császár úr! Császár úr!

A tiszt mosolyogva fordult meg.

— Iátok... látok... embereket és lovakat. Nem a miéinké en, jöh, az az ellenség!

— Hol? Én nem látok semmit!

A fűcska még feljebb kúszott. Űgyesen, gyorsan, mint a macska.

— Odaát jobbra, ahol az erdő kezdődik.

Izgalomban meglöbálta kis sisakját és aztán a fejére nyomta. Egészen fent állt a fa tetején, amelynek levelei gyengéden rezegtek, egyik kezével görcsösen belekapaszkodott az ágba, a másikkal abba az irányba mutatott, ahol éles szeme tényleg felfedezte az ellenséget.

— Fiú, nem lévedsz?

A tiszt katonáihoz fordult.

— Schmidt, másszon fel a legközelebbi fára, talán tényleg igaz van a gyermeknek. Itt a messzilatón.

A katona leszállt a lóról és felmászott a legközelebbi fára. A fűcska még mindig ott ült, egyenesen a fa tetején, de most már szabad volt

megtorlásokra tessék alkalmazni a barbár, a hún jelzőt! Azoknak, akik ilyenekre vetemednek, nemesak hogy nincs igazuk, hanem kétségbeesésükben már a vesztlüket is érzik.

Hol az igazság? Nincs az a magyar és német ember, aki efelől egy percig is kétségbe volna, mert nagyon jól tudja, hol **nincs** az igazság mostanában. Hogy derék katonáink is tudatában vannak a mi igazunknak, hadseregünknek nagy erkölcsi fölényt biztosít ellenségeinken.

Közgyűlés.

Selmece- és Béalábánya sz. kir. bán্যaváros törvényhatósági bizottsága, **Ioánka István** főispán elnöklésével, folyó hó 10-én tartotta november havi rendes közgyűlését.

Felolvasásról szóló részletes tudósításunk a következő:

Elnök: **Ioánka István** főispán; jegyző: **Sztancsey Miklós** főjegyző.

Jelen voltak: Altman Imre, Arthold Géza, Ács József, Arkosi Béla, Balás Hugó dr., Binder Antal, Csányi Ottó, Dobó Sándor, Dobrovits Mihály, Dutkó János, Greguss János, Grillusz Emil, Händel Vilmos, Hlavathy József, Horváth Kálmán, Kapp Jakab dr., Király Ernő, Lestyánys József, Miklósy Zoltán dr., Morávek Antal, Pachmayer János, Rappensberger Vilmos, Strócz Lajos, Székely Vilmos, Sztancsey Miklós, Tandlich Ignác dr., Vértési Tóth Imre dr., Vas Antal dr., Velics György, Vitáris István dr., Vörös Ferenc, Zólyomy Imre és Zsámbor Pál törvényhatósági bizottsági tagok.

Jelen volt a közgyűlésen **Czobor László** országgyűlési képviselő is.

Ioánka István főispán, a közgyűlés előtt, a következő klasszikus szépségű beszédet mondotta.

Teljesítmény városi törvényhatósági bizottság!

Az időjárás hirtelen változásait, a viharokat, idegenszerűt is többnyire megérezti. Sz a mostani nagydíró viharok közigazgatásunk idegenszerűben is többféleképpen érezteti hatását.

mind a két keze. Aranyos papírsakáján csillogva táncolt az aranyos napugár. Örvényzve tapsolt két kezével és megpróbált egészen felállani.

— Szent Isten, ez a fiú ostobaságot csinál! — kiáltott rá a tiszt. — Gyere le, fiam és vedd te a sisakodat!

A fiúcska nem hallotta.

— Látom őket, egészen tisztán látom őket! — kiáltotta, előrehalajva, hogy szöke firtjei belelógat az arcába.

— Gyere le, — kiáltotta még egyszer a tiszt aggódó hangon. — Gyorsan!

Még be sem fejezte a mondatot, valami éles fütty hasította keresztül a levegőt. Egy golyó csapott az ágak közé. A fiú ösztönösen lekuporodott és úgy nézett ki a lombok közül. Nem értette meg, miért oly izgatottak odalent a katonák.

— Teremtettét, fiú! — mennydörgte a tiszt, — ha nem jössz le a füstént, hát érled megünk! Idegesen fordult csapatához:

— Ennek a derék fiúnak mégis csak igaz a volt, egy perccet sem szabad kénsükn.

Közben a kis fiú hozzáfogott, hogy lemásszon a fárol. Olyan arcot vágott, mintha büntetéstől félne. Ezért aztán meglehetősen lassan ment a leveletel. Amikor éppen be akart bújni a zöld lombosár alá, ismét füttyült valami a levegőben. De most már erősebben, mint először. A gyerek erősen megfogódzott az ágakba, a teste egy pillá-

Ez az, ami zavarban hatott az óna itteni rendes megjelenéseimre is. Ez volt az oka, hogy nem mindig tudtam megfelelni elnöki tisztetnek. Kérem, legyenek szivesek ezt tudomásul venni s az elnöki székből való többszöri elmaradásomat ne hanyagságnak, ne a kedves város iránti vonzalmam és kötelességérzetem csökkenésének minősíteni. Vagy másfelé kellett helytállanom, vagy egyéb körülmények kényszerítettek az elmaradásra.

De, ösztént szölvá, azért emiatt nem igen éreztem valami különös lelkifurdalást. Mert tudtam, hogy helyemet ilyenkor oly kiváló közigazgatási férfiú tölti be, aki a város ügyeit már évek óta a legjobban intézi s annak érdekeivel teljesen összeforrottnak érzi magát. S én mellette igazánban inkább csak a diszkalpag vagyok a főn. Ez a fő az ő kipróbált, derék tanácsosaival és a bizottság bölcsességével hajdonfelül is megállja a helyét. S elvégre mindazt, amit a város fővirágoztatására, vagy — a mai helyzetben legalább — annak életbentartására tenniük kell és lehet s amit az állam, a haza érdeke megkíván.

Nehéz idöket élünk. A már hónapok óta tartó háború vihara nemhogy szűnőben volna, de egyre kiterjedtebb lesz. Hiába várjuk a galambot az olajágak. Ma egészen más galamboknak, a »Tambóknak« áll a világ. S ki látná ennek az emberirtó viharának a végét?

Mi azonban, bármily sötét is legyen az égből, bármint csapokodjanak is a srapel-világok, bármint mennydörögjenek is az ágyúk, bármint hulljon is a véres: erős hittel és jó reménnyel nézhetünk farkasszemet a zivatarral, mert a mi katonáink ez idők vésszel-viharral dacoló farkasai, akik végre is szék fordák riasztani a reánk törő baromi nagy északi hordákat és széttépní a lábukat harapó hitvány ebeket.

A magyar vitézség újra lobog: a maga teljességében ragyog és szíporkázik. A haditechnikával, az üldöklő hadiszerszámok fejlődésével, már azt hittük, hogy a személyes bátorságnak, az egyéni vitézségnek, őseink csatáin és döntő tényezőnek, teljesen beakonyult. S íme: a mi honvédeink, huszáraink, vitéz fiaink mind, megmutatják, hogy az a virtus, mely bennünk béke idején fekezhetetlen szilajságbá, duhajkodsába, fejek beverésébe, bieszkázásba — a polgári morál szerint: bűnös indulatokba — önti ki fölösleges tüzet, ma még a pokol ez adáz fegyvereivel szemben is csodákat tud művelni.

natig esüngött a levegőben, aztán felsikított és lezuhant a földre.

— Istenem! — kiáltott a tiszt. Egy pillanattal mereven nézett rá. Emberei is úgy megrémültek, hogy senkisémet sietett a kis fiú segítségére. Végre az egyik odaugrott s letérdelt melléje.

A kis homlokon, amelynek áttetsző bőrén kis erecskék kékeltek át, egy párnyi fekete lyuk volt. A zöld aranyos haján végecsurgott a vöd gyepre. Az arca nem változott semmit. A kis száj kissé félrehúzódot, mintha valami gyöngéd, zavart mosoly ülne az ajkakon, mintha bocsánatot kérne, hogy nem engedelmesskedett rögtön a tiszt parancsának. A két szemecskék azonban be voltak hunyva örökre.

A kemény katonák megrendülve vették le a sisakjaikat.

Aztán becsavarták a kis holttestet egy zászlóba.

— Szegény kis fiúcska! — szölt a tiszt remegő hangon. Kemény katonát volt, aki már végigkúzdott néhány gyilkos esatol. Nem sirt sohá, sőt büszke volt az elesett hőőkre. De ez a legyilkolt kis ártatlanság megindította a szívet is. Letérdelt melléje és homlokon csókolta a kis hőst.

A marcona katonák pedig letépték egy-egy virágot és odaszórták a piciny holttestre. Aztán lóra ültek, tiszt-legték a zászlóba burkolt, virágokkal telihintett kis halottnak és eltűntek a messzeségben.

Azonban mi, akik csak biztos távolból nézük e centaurosok harcát, nescsak gyönyörködünk benne, nescsak lelkesedünk rajta, nescsak imádkozunk érteük, akik érettünk küzdenek, véreznek és meghalnak, de tegyük meg mindent, ami e hőők testi-és lelkierőjét fokozza, seibeiket begyógyítja s az elesettek emlékéit dicsőfényel koszorúzza, hogy igazán érezzék, érezzük mindnyájan, hogy: dulce et decorum est pro patria mori.

S mikor most, a legujabb események hatása alatt, a török testvért, aki végre velünk egy sorban küzd az északi kolosszus ellen, e helyről is Alláh nevében »csak jászav« küszöntöm, indítványozom, hogy, mint e törvényhatóság örömeinek és lelkesedésének fellobbanását, menesszünk hozzájuk egy táviratot. Ennek a közvetítésére kérjük meg a mi vezérő s tudom, velünk érző s e nagy időközé méltó miniszterelnökünket.

A nagy lelkesedéssel és zajos tetszéssel fogadott gyönyörű beszéd hatása alatt a közgyűlés a következő táviratot intézte **Tisza István** gróf miniszterelnökhöz.

„Selmece- és Béalábánya szab. kir. bánnyaváros törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűléséről hazafias lelkesedéssel közönlíti azős töráni rokon török nemzet nagy elhatározásáért, mellyel közös ellenségünket, az oroszot megtámadta. Mi, akik az orosz-török háború idején díszkardot küldtünk Abduli Kérim pasának, a győzőnek, ma bajtársi jobbkant nyújtjuk feléjük, meleg szorításra. S kívánjuk nekik, hogy Alláhjuk segítse meg őket s mint új erőre kapott ázsiai nagyhatalom kerüljenek ki ez új országotok és új hatalmakat teremtő nagy világfordulásból, hogy azután testvéri egyetértésben a magyar nizzettel s fölé fogadva a nyugati műveltség nemes oltógaít, a letört óásziai kulturát új virágzásra bírják. Kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék e határozatunkat a nemes török nemzet tudomására adni.

Ioánka István főispán.

Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester, megköszönve a főispánnak reá és a városi tanácsra mondott kitüntető szavait, javasolja, hogy a közgyűlés a gyönyörű beszédet, valamint a táviratot is egész terjedelmében foglalja jegyzőkönyvébe. A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

A főispán ezután a nemzeti nagy hadikölcsönre hívja fel a bizottsági tagok figyelmét, bár nagyon jól tudja, hogy buzdításra nincs szükség Selmecebánya mint a multban tudta, a jelenben is tudja kötelességét. Üdvözli a bizottsági tagokat s a gyűlést megnyitja.

Napirend előtt való felszólalásra jelentkezett **Zsámbor Pál** biz. tag, s a terrazon levő két pálinkásból reven vajtódó ügyét tette szóvá. Ezek a pálinkásboltok a közérkölcösiséget sértik a köztönséget a bennük lejátszódo jelenetekkel megbotránkozattják és szomorú példákat nyujtanak a Selmecebányán nagyszámban levő ifjúságnak. Indítványára kimondja a közgyűlés, hogy, teljes megokollással, megkéri a háztulajdonosokat, hogy a pálinkaméréseket házaikból helyezzzék ki s más üzletnek adják a helyiségeket bérbe; utasítja továbbá a rendőrséget, hogy ezeket a pálinkaméréseket, addig is, míg a terrazon vannak, ki-sérteje figyelemmel, s a legesekélydebb kihágást vagy szabálytalanságot a törvény teljes szigorúságával büntessen.

A polgármester havi jelentése szerint a városi állapotok akadálytalan és rendes volt.

Több rendbeli előterjesztés tudomásul vételét után megállapítja a közgyűlés a városi házipénztár, a nyugdíjalap s a város kezelésében levő kü-

lönböző alapok 1915. évi költségvetését s elhatározza, hogy a Goldfusz Mihállyal kötött birtokcsere ügyében újabb felterjesztést intéz a belügyminiszterhez.

Tudomásul veszi a közgyűlés az istvánháza, a belvárosi és a bélabányai földek bérbéadaása végett megtartott áruverés eredményét.

A kereskedelemügyi miniszter feladata alapján elrendeli a közgyűlést, hogy a fogadói, vendégülöi, kávéházi és kávémezői párról szóló szabályrendeletet még a következőkkel egészíti ki: A nyilvános étkezőhelyiségek tulajdonosai helyiségeikben, a vendégek számára könnyen hozzáférhető helyen, kézműsásra használható, folyócsap-pal ellátott mosdókészülékeket kötelesek felállítani; az evő- és ivóeszközöket tisztán kell tartani s a poharakba újjal nyulni tilos.

Bars megye közönségének megkeresésére felhívja a közgyűlés a város lakosságát, iparosait és kereskedőit, hogy minden, az ellenséges orszá-gok területéről származó ipari cikket és terméket utasítson vissza s az áru hazaszármazását követelje meg. Tartsa hazafias kötelességének mindenki, ha a mostani nehéz időben az ellenséget penzki nem támogatja, hanem az amúgyis váltságba sodort hazai ipart és kereskedelmet pártolja.

Ballon Károly volt városi számviteli irnok özevények, szül. Urbancsik Máriának, évi 720 K nyugdíjat, hat gyermekének egyenként évi 120 K nevelési járulékot utalványoz a közgyűlés; a Főiskolai Ifjúsági Körnek pedig 20 m³ sejtet fát engedélyez.

Leikert Nándor kohómunkás, a magyar állampolgárság megszerzése végett, a város községi közlésebe való fölvetélt kéri. — A közgyűlés a kérelem helyt ad, kötelezi azonban a folyamodót, hogy a városi tisztviselői lapra 12 K-t fizessen be s a magyar állampolgárság megszerzését a tanács előtt egy év alatt igazolja.

A gyűlés vége 1/2 5 órakor.

Hadikölcsön.

Ivanka István, Hontvármegye és Selme-cs Bélabánya sz. kir. bányaváros főispánja, a hadikölcsön felvételére a következő hirdetményben hívja fel a polgárság figyelmét:

A hadikiadások fedezésére szükséges pénz az állam, 6¹/₂-os kamatozású, adótló mentes járadéköttyvény kibocsátásával, saját polgáraitól óhajja kölcsön venni. — Ma más államtól kölcsön nem kaphatunk. De ne is vegyük! A ma-gunk erejéből kell ezt a háborút megvívni, a magunk vérével, a magunk pénzével, mert csak így kerülhetünk ki függetlenül a nagy világlordulásból.

Ha más vére, más pénze csorogna éretünk, köztöttek esetén is szolgáik vagy legalább is leköltöttek maradnának azoknak, akik, ha véruket nem is, de pénzüket ontották éretünk.

A kölcsön feltételei és módozatai legközelebb nyilvánosságra kerülnek. Addig is annyit mondhatok, hogy ezek nagyon kedvezők a hitelező, illetőleg a kölcsönt jégyző, a kötvényt vásárló közönségre nézve. S módot nyújtanak rá, hogy a legkisebb ember is részesülhessen az előnyeiben. Hiszen *övenkoronás* kötvények is lesznek.

A gazdag német állam, a hadikölcsön jegyzésére, már előbb bocsátott ki hasonló felhívást polgárainhoz és a nagyon is számító német polgárok többszörösen túljegyézték, vagyis többet ajánlottak az államnak, mint amennyit kért.

Mi se maradhatsz hátra a németek mögött ebben sem. Mutassuk meg, hogy nemcsak a véruket tudjuk ontani a hazáért, de, ha a hazának szüksége van rá, a pénz is előkerül a láda-lából. S ezt ebben az esetben annál inkább megtehetjük, mert nem áldozat, nem adó, csupán

kölcsön biztos helyre, jó kamatra. Jó fizlet, hasz-nos befektetés, de mégis hazafiai cselekedet.

Alinek van pénze, ne mulassza el tehát, hogy hadikölcsönt jegyezzen, azaz biztosítsa ma-gának, hogy kötvényt vehessen: hogy a saját állama-nak hitelezője legyen. Maga ellen vélt, aki nem teszi.

Leginkább pénzintézeteket, hitelszövetkeze-teket biz meg az állam, de másokat is, hogy alá-írásokat elfogadjanak. Ezt annak idején közlé-teszik.

Nem mondom én, hogy most már rohanjuk meg a pénzintézeteket s csupán kapzsiságból minden pénzüket kivegyük belőlük. Ebből sem nagy haszna lenne a hazának, a köznek. Ezt leg-feljebb kisebb mértékben ajánlatos tenni, hogy visszafelé ne sűtjön el a dolog. A bajon úgy és azok segíthetnek a legjobban, akik gyümölcsöt-lenül hevertettek pénzeiket szedik elő a rejtékből s ezeken vesznek kötvényeket; vagy azon, amit — tekintettel a mostani időkre — megvonnak maguktól.

A kölcsön jegyzésére az állam, a kibocsátó-tólól számlálva, csak egy hetet engedélyez Szük-ségesnek látom tehát, hogy a város közönségét jó előre figyelmeztessen és tájékoztassam.

Felhívom különösen a hadsegélyző és gond-viselő bizottságokat, de a hazának minden intel-gens, értelmes fiát és leányát, akik a haza és a nép sorsát szívükön viselik, kövessen el mindent e kölcsön sikere érdekében. Járjon elő mindenki jó példával! Magyarazza meg a kölcsön előnyeit s hazafias szükségét. Keltsen bizalmat iránta, az állam hitel-és fizetőképessége iránt. Keltse föl a nemzeti önzertet, hogy szívesen ben maradjunk a mi dicső bajtársainkkal, a németekkel szemben. Mindent a hazáért!

SZÍNHÁZ.

A színház iránt az elmúlt héten kevesebb érdeklődés mutatkozott, mint amennyire a szí-néségek joggal számíthattak. Pedig a közöny, a lehangoltság, a csüggedés a gyengeségnek, az el-ernyedésnek jele. Akinek nincs ereje, hogy magán uralkodjék, maga fölél emelkedjék, az sem emberi kötelességeinek teljesítésére, sem nagy dolgok meg-értésére és cselekvésére alkalmas nem lehet. Közönségünk színházpártolása hívősen mérsékeltnek mondható, amit, egyéb okok mellett, a sajnálatos lelkidpresszióznak kell tulajdonítani. Pedig színő-szeink törekvése, hogy a közönség kívánalmait játékukkal és időszóró műsorral kielégítsék, szem-mellátható. Ez utóbbi talán túlságos is: ismétlnei csak nagyon megkapó, tartalmas vagy legalább nagyon érdekes darabot érdemes. A legújabbban keletkezett háborús hangulatú darabcskák (*„Mindnyájunknak el kell menni...! „Előre...!”*) sokkal felületesebb, gyengébb alkotások és a költői érték helyett sokkal inkább a közönség hangula-tára számítók, semhogy tartósab érdeklődésre tarthatnának számot. A színteszék játéka javul, folyékonyabbá, simábbá válik, lassanként össze-szoknak, a sűgő szerepét mérséklük, a maguk s egymás játékát kezdik színezni, aláfesteni. Kívánatos, hogy ez a haladás minél nagyobb s minél gyorsab legyen.

November 6-án, pénteken, a nagysikerű *„Katonadolog”* került színre. Főleg kiállítá-sos darab, pur mulatságos figurával s néhány szép énekszámmal. A közönségnek újból alkalma nyílt meggyőződni, hogy *Budai Honkő*-ben értékes, ügyes primadonnát nyert, aki a csiklandósabb szerepet is izlésel mérséklük, egyéniséggel a sah-lonos, kopott, bábszerű alakokat is élőkék, színe-sekké változtatja, graciózus megjelenésével s tán-cával hódítókká teszi. *Ráczné*, a szerelmes kiai-i léány szerepében, élvezetet nyújtott. A gyengéd, ábrándos, lényos szerelmek játékában, éneken

szép kifejezést adott. *Ágotai* régi, kipróbált színész, vérbeli komikus, arcjátéka kitűnő, alakítása öte-tes és határozott. *Nánási Juliska* igen kedves fiú volt, minden szerepén keresztül csillog bájos egyénisége, naiv kacsérága. A darabot szombaton megismélték; vasárnap, a mozi miatt, a szin-házból kiszorulva, a Bristolban kabaret-estet ren-deztek. Hétfőn újra a *„Fam”*-t láttuk. Kedden Gábor Andor *„Előre...!”* című képoszortatát adták. Inkább filmre, mint színpadra való darab, drámai érdeke nagyon halvány, alakjai színtelenek s megrajzolatlanok. Nagy színpad, színészi ta-lentum kell hozzá, hogy hatásossá váljék; ámbár gyenge szűlött az, amely idegen lehellet tengeti életét. A darabban újra láttuk *Heldvégi*-t. Nem szerepben, csak pár szavas jelenetben. Így is ki-tetszik belőle a művész, akinek minden lelki-állapot számára megvan a természetes kifejező-s-módja. Nála lehet látni: hogy kell beszélni; min-den szónak megvan a maga súlya és színe, az értelem és érzés egybekapcsoló hullámzása tisztán érezhető, *Ágotai* kissé túlozott, de józsi játékuval sok derűt facsart ki szerepéből. *Nánási* sok ér-zelmes bájt hozott a színpadra.

Szerdán az ismeretes *„Kiskirály”*-t adták. Azok közé a ritka operettek közé tartozik, amelyek nem a merő szellemetlen bohókodásból állnak. A darabban — szövegben, zenében — sok a poétikus hangulat. Maradt belőle az előadásban is, főleg *Budai, Ráczné* és *Ágotai* játéka révén. *Virágh* is megfellelt.

Csütörtökön a *„Mindnyájunknak el kell menni...!”* került újból sorra.

A többi előadásról a jövő számban.

Előfizetésre való felhívás.

A Selmecebányai Hirlap 1915. január 1-ével fennállásának huszonötödik évfolyamába lép. Vidéki lap életében mindenesetre nagy idő! Hogy ezt az időt megérthette, annak a tanú-bizonyosága ez, hogy hivatást töltött be, hogy közönségletet elégtített ki, hogy program-mának mindig, minden körülmények között megfellelt.

Szerkesztésében és kiadásában sohasem anyagi célok vezéreltek bennünket. Az lebe-gett s lebeg a szemünk előtt, hogy Selme-cbányát, a Felvidék e nagymúltú bányaváro-sát, a magyarság erős gépontjává tegyük, hogy megkezdett haladásában támogassuk, közönségének az érdekeit képviseljük. Önzet-lenül, tisztességes munkával, kitartással, fér-fias szókimondással, minden személyeskedés-től menten.

Hazaifas törekvésünkben, nagy munkánk-ban azonban segítségére van szükségünk. Ez a segítség pedig nem egyéb, mint Selme-cbánya város polgárságának s azoknak a támoga-tása, kiket kedves emlékek fűznek Selme-cbányához s akiket minden érdekel, ami e város ősi falai között történik.

Tisztelettel kérjük tehát Selmecebányá mélyen tisztelt közönségét, olvasóinkat, hogy a SELMECBÁNYAI HIRLAPRA előfizetni, előfizetőink pedig, hogy az előfizetést 1915. január 1-ével megújítani sziveskedjenek.

A Selmecebányai Hirlap szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIRLEK.

— Kinevezés. Öfelsége, a király, *Adriányi Pál* erdőmérnököt, *Lencső Vilmos* körmöcbányai állami főreáhszkolai tanárt, *Lovász József* városi számtisztet, *Fayl Gyula* szolgabíró, *Kindernay*

Tivadár jegyzőt, *Vojtás Árpád* erdőmérnököt, *Dénes Zoltán* erdőmérnököt, főiskolai tanársegédet és *Kosáry János* dr. tanárt, tartalékos zászlócskát, tartalékos hadnagyokká nevezte ki.

— **A tanítóképző szakfelügyelője.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a selmecbányai ág. hitv. ev. Csemesz-tanítóképzőintézet tanulmányi rendjének szakfelügyelőjévé, az 1914/5. tanévre, *Farkas Sándor* állami tanítóképzőintézetű igazgatót nevezte ki.

— **Erzsébet-ünnep a kir. kath. főgimnáziumban.** A selmecbányai kir. kath. főgimnázium folyó hó 19-én. boldogult Erzsébet-királyné emlékére. ünnepet rendez. Műsora a következő: 1. Himnusz. 2. Emlékezés Erzsébet királynéira. Mondja *Welwárd László* VIII. o. t. 3. Szavalt *Albert Ferenc* VIII. o. t. 4. Szózat.

— **Erzsébet-ünnep a tanítóképzőben.** A selmecbányai ág. hitv. ev. kerületi Csemesz-tanítóképzőintézet folyó hó 19-én, boldogult Erzsébet királyné emlékére, ünnepet rendez. Műsora a következő: 1. Himnusz. 2. *Greschó Gyula* IV. éves növendék szavolata. 3. Áldás. Énekl. az ifjúsági énekkar. 4. Felolvasás. Mondja *Weisz Alajos* IV. éves növendék. 5. Lehallgat. a rezgőnyárfa. . . . Zenekísérettel énekl. *Színika Sándor* III. éves növendék. 6. *Révész Zoltán* III. éves növendék szavolata. 7. Szózat.

— **Elesett hős.** A szőkesfehérvári 17. honvédegyleget tisztizkara gyászjelentésben tudatja, hogy *Agfalvi Endre* főhadnagy, boldogult *Agfalvi Alajos* pénzügyi főtanácsos fia, a selmecbányai ág. hitv. ev. liceumi főgimnázium egykori jeles növendéke, a becsület mezején elesett.

— **Szabadságolás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Pécsics Károly* selmecbányai kir. kath. főgimnáziumi tornatanárt, szembaja miatt, félévre szabadságolta.

— **Elesett hős. Erdélyi Zsigmond** m. kir. pénzügyi szemlélő, a 14-ik népfelkelés-eredet hadnagya. október 25-én, az Ivangorod melletti nagy ütközetben. 38 éves korában hősi halált halt. Egyik bajtársa írja, hogy, mint a 11. század parancsnoka, mindvégig kitűnő, bátor, lelkes magatartást tanusított, mígnem egy orosz golyótól fejbetalálva. holtan rogyott össze. Halála örvényét s három kis gyermekét borította gyászba.

— **Segítőakció.** Hadbavonult katonáink itthonmaradt családtagjai segítségére újjában a következők adakoztak: *Ivánka István* főispán 50 K-t, öv. Böhönné és *Borsiczky-nővérek* (koszorúmegváltás címén) 5 K-t, *Krausz Erzsi* 5 K-t, *Kozák Erzsébet* 6 K-t, *Fekete Mártonné* 5 K-t, *Dutkó Zoltán* 4 K-t, *Sobó Jenőné* 36 K-t, *Metzky János* 2 K-t, *Kausdorfer Ilma* 10 K-t. A m. kir. dohánnyári munkásnok *tizenharmadik* gyűjtése 1580 K.

A Vöröskeresztyelet szükségkórházának adakoztak: *Ivánka István* főispán 50 K-t, *Hodrusbányáról* (Metzky Jánosné gyűjtése) *Faribák Mártonné* 5 inget, 5 alsónadrágot, *Faribák Józsefné* 4 inget, 3 alsónadrágot, *Faribák Györgyné* 4 inget, 2 alsónadrágot, 3 róz vászant, ifj. *Faribák Mártonné* 2 inget, 1 nadrágot, *Blahút Jánosné* 2 inget, 1 nadrágot, 1 törülközőt, *Faribák Pál* 1 inget, 1 nadrágot, *Lupták Jánosné* 3 inget, 3 nadrágot, *Neczai Józsefné* 2 inget, 2 nadrágot, 1 törülközőt, *Repiszky Jánosné* 1 inget 1 nadrágot; *Kalmár Etelka* 1 pár meleg papusot.

Harcetérben levő katonáink részére *Dutkó János* 3 prémkarmantyút, 2 nyakvédőt, öv. *Kausdorfer Józsefné* 1 prémes nagykabátot és 1 prémkarmantyút adományozott.

— **Adományok a kórházaknak.** A Selmecbányán tartózkodó sebesült katonák részére adományoztak:

1. **A bányász-kórházaknak.** (Szentantálból) *Szloboda István* 60 fillért, 1 kosár krumplit, *Dobrovics János*, *Chovan József*, *Sebek Katalin* 1—1 kosár krumplit, *Detvan Mária* 2 kosár krumplit és zöldséget, *Czrha János* 1 K-t, *Szlánek Józsefné*, *Buzalka György* 1—1 kosár krumplit, *Zacharesch József* 1 kosár krumplit és zöldséget, *Szmitka Antal* 1 kosár krumplit, 1 kg. lisztet, *Babják András* 1 kosár krumplit, 1 l. borsót, *Hoznek Gyula* 1 kg. karmendilit, 2 tyúkot, *Tusek György*, *Korény János* 1—1 csirkét. — *Boleman Géza* 20, *Kachelmann Farkas* 10, *Grillusz Emil* 6, *Véteszi Tóth Imre* dr., *Bernhardt Arnold* 5—5, *Sztrána Sándor*, *Szép Gábor*, *Kuppan János*, *Flórián János*, *Lochschmidt Gyula* 3—3, *László Adolf*, *Ivanovics József*, *Surjanszky Kálmán*, *Sláhl Béla*, *Makó Mihály*, *Szembrotovics Sándor*, *Árkosi Béla*, *Balázs János*, *Millevovics Ferenc*, *Niki János*, *Tihanyi Károly*, *Matejka Gyula*, *Herzeg Imre* 2—2, *Moha Antal*, *Szenes Fülöp*, *Seefranz Géza*, *Andrási József* 1—1 K-t. — *Goldberger Mór* 2 kenyeret, 2 kg. szalonált, *Zachar Károly* 19 pipát, *Zachar Ádám* 100 cigarettát, *Gregán Józsefné* süteményt, *Mátray Gusztáv* 100 cigarettát, 25 szivart, 19 kis kenyeret, 1 kg. szalonált, *Dukász Gyula* 2 libát, *Vadas Margit* süteményt, *Podhorszky József* és *Tomasovszky Lajos* vacsorát, *Sztankay Margit* 250 cigarettát, vacsorát, *Róth Gyula* 10 üveg bort, 50 szivart, 80 cigarettát, *Drevec Sándorné* 5 üveg bort, 5 üveg befőttet, 11 szivart, *Wagner Kálmán* 2 libát, 31 süteményt, *Immerlun Ignác* 7 kg. mariahúst, *Miertus Jánosné* 2 kenyeret, 3 kg. túrót, *Vásáry István* 12 kg. disznóhúst, *Plathy Antal* 1 kenyeret, 1 1/2 kg. szalonált, *Weisz Samuné* uzsonnát, *Lövy Aranka* birsalmasajt, 115 cigarettát, *Winterstein Bernát* 4 l. bort, *Joerges Ágost* 2 l. bort, *Balázs József* 1 kenyeret, 5 1/2 tejtel. *Árkosi Béla* 1 kosár szőlőt és süteményt, *Böhm* 4 rántottcsirkét, 1 kenyeret és süteményt, a dohánnyári munkásnok 5 kenyeret, 2 1/2 rúd szálamit, *Véteszi Tóth Imre* dr. 2 tálsalátát, *Körös László* 2 üveg bort, 2 kosár almát, 100 cigarettát, *Seefranz Géza* 2 üveg bort, 1 kenyeret, 1/2 kg. vaját, *Fogyasztási Szövetkezet* 10 üveg bort, öv. *Longauer Lajosné* 12 tányér koszosnyát, 2 kg. szalonált, 2 üveg paradicsomot, 2 kenyeret, *Misák* 1 vacsorát, *Binder Antal* 2 l. tejet, 1 kenyeret, *Joerges Henrika* 1 libát, 50 cigarettát, *Sipos Ferenc* 1 vacsorát, *Engel Zsigmondné* 3 kg. cukrot, 1 kg. kávé, 1 doboz pótkéket, *Ernst Zsigmondné* vacsorára húst és bort, *Szlanina* 1 kenyeret. — Mivel a bányász-kórházban már nem ápolgathat sebesült katonákat, a megmaradt életmenteket a kórház főorvosa a Fritzházban levő szükségkórházba küldte.

II. **A városi kórházaknak:** *Czobor László* orsz. képviselő 10 K-t, *Rappensberger Vilmos* 400, dr. *Vas Antalné* 300 cigarettát, dr. *Fodor Lászlóné* pogácsát és uzsonnát, dr. *Tandlich Ignác* 26 tálsalátát, 1 tortát, 1 üveg baracklevárt, *Zachar Károlyné* 37 pipát, 1 csirkét, *Krause Józsefné* tést, *Röthling Jánosné* kenyeret és vaját, *Kocsis Pálné* almát, kenyeret, 5 tojást, málnaszörpöt, 200 cigarettát, *Manner Lajosné* 1 csirkét és almát.

— **A városi kórházaknál forgalma.** Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányaváros városi könyvtárban folyó év október havában 30 olvasó 71 könyvet olvasott, 86 kölcsönöz 123 könyvet kölcsönzött. A kölcsönkönyvtárban 23 olvasó 39 könyvet olvasott, 161 kölcsönöz 254 könyvet kölcsönzött. A múzeumot, melyet október 15-én bezártak, 41 egyén látogatta.

— **Ipari továbbképző-tanfolyam.** A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara arról értesíti a selmecbányai ipartestületet, hogy a m. kir. technológiai ip. múzeum ott, ahol elegendő számú iparomster és segéd (legalább 15) találkozik, aki az előadásokat szorgalmasan látogatni hajlandó s erre kötelezi magát: ipari továbbképző-tanfolyamokat kész rendezni. — Azok a selmecbányai szakiparosmesterek és segédek, akik a szaktanfolyam rendezését öhajják, legkésőbb e hó 25-ig jelentkezzenek *Elek Béla* ipartestületi elnöknek ki mindenben kész bő felvilágosítást adni.

— **Új ügyvéd.** *Balás Imre* dr. selmecbányai kir. járásbírósi jegyző. *Balás Húgó* dr. tisztí főügyész öccse, folyó hó 9-én, a budapesti egységes bírói és ügyvédi vizsgálóbizottság előtt ügyvédi vizsgálatot tett.

— **Áthelyezés és megbízás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Erdősné Antal* János kir. erdőfelügyelőt, erdőtanácsosi minőségben, Budapestre Segesvárra helyezte át s megbízta az ottani állami erdőhivatal vezetésével.

— **Esküdtek összeírása.** Az ipolygási kir. törvényszék az 1915. évre kisorsolásra kerülő esküdtek névjegyzékét holnapután fogja összeállítani. A nevjegyzék összeállításában Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányaváros *Greguss Antal*, *id. Hornyacsék István* és *id. Oszvald Gusztáv* törvényhatósági bizottsági tagok képviselik.

— **Adományok a Vöröskereszt javára.** A Vöröskeresztyelet selmecbányai választmányja javára újjában öv. *Farbaky Gyuláné*, öv. *Krutkovszky Károlyné*, *Kövesi Antal* főiskolai tanár és *Joerges Ágost* könyvkereskedő adományoztak kisebb-nagyobb összegeket. A szíves adományokat hálásan köszöni a választmány elnöksége.

— **Az Ev. Nőegylet a hadbavonultakért.** A selmecbányai Ev. Nőegyletnek, a hadbavonultak számára, az elmúlt héten adakoztak és dolgoztak: *Abonyi Margit*, *Bada Aranka*, *Bánik Etelka*, dr. *Barlai Béláné* özv. *Baumerth Lajosné*, öv. *Blaskovits Ferencné*, öv. *Bernhard Adolfné*, *Gescheidt Etel*, *Gyurkovits Andorné*, *Hamrák Béláné*, *Hornyacsék Istvánné*, *Ilofszky Valéria* *Jaeger Gyuláné*, *Joerges Ágostoné*, *Joerges Jetti*, *Kachelmann Viola* és *Linda*, *Király Klári*, *Klanczay Sándorné*, *Kubis Jolán*, öv. *Kuti Istvánné* *Krutkovszky Erzsike*, öv. *Krutkovszky Károlyné*, *Kövesi Antalné*, *Laszke Antalné*, *Laszke Ilona* *Lenesó Luci*, *Lengyel Katalin*, *Makávé Miklósné* *Mátray Gusztávné*, *Niemann Margit*, *Osztróluucky Edit*, *Osztróluucky Gyuláné*, *Palovcsik Rózi*, *Polák Margit*, *Posta Miklósné*, *Scheifer Aurélné*, *Stanga Hilda*, *Spitzer Irma*, *Szeki Jánosné*, *Székely Vilmosné*, *Tettamanti Jenőné*, *Tibély Erna*, *Weiner Böske*, *Weisz Simon* és *Zsambor Pálné*. — Begyűlt: 2 ing, 12 pár harisnya, 7 pár csuklóvédő, 1.21 kg. tépés, 1 csomag gaise, 22 trikóing, 2 trikónadrág, 15 hósapka, 60 dk. pamut, 1 alsónadrág, 4 haskötő, 1 lepedő, 10 kőgát, hat pár eszontkötőt.

A foglyok számára begyűlt 1 felsőkabát, 1 kabát. A hadbavonultak hozzátartozói számára (gyermekholmik): 1 felsőkabát, 2 blúz, 1 nadrág, 1 alsónadrág, 1 melény, 1 pár keztyű, 4 kötény, 1 női felsőkabát. A karácsonyi felszerelésekre dr. *Kapp Jakabné* 10 K-t adományozott.

Az »Aranyat vasért«-mozgalom részére vasgyűrtől becsesült: öv. *Balás Eminé* 1 arany-, 1 ezüstkarkötőt, öv. *Blaskovits Ferencné*, 1 ezüst karkötőt, 1 aranyfüggőt, 4 ezüstpénzt, *Chrakovszky Fanny* 2 aranygyűrűt, 1 1/2 fülbevalót, 1 ezüstkannalat, dr. *Farbaky István* egy tizmárkás aranyat, *Ferlesek Gizella* 1 aranygyűrűt, 1 ezüstpénzt, *Krszta Valéria* 2 aranyszívet, 2 arany fülbevalót, 1 aranytörleméket, *Lányi Emmike* 1 aranygyűrűt, 2 aranyeszlott, 1 ezüst karperecet, *Lányi Károly* 1 aranygyűrűt, *Melzer Ferencné* 1 aranygyűrűt, *Melzer Ferenc* 1 ezüstórárt, 1 ezüstmegbot, 2 ezüstpénzt, 1 aranyfüggőt, *Pulinger Jánosné* 12 ezüstmegbot, *Pulinger János* 1 aranygyűrűt, *Palovcsik Rózi* 1 pár aranyfüggőt, 2 ezüstpénzt, 1 ezüstgyűrűt, 1 ezüst óracsatott, 1 aranyfüggőt, *Ruman László* 1 aranygyűrűt, 1 ezüstkarperecet, *Schramek Mária* 1 aranygyűrűt, 1 ezüstkarkötőt, *Schramek Lajos* 1 aranygyűrűt, *Schramek Lajosné* 1 aranygyűrűt, *Schramek Rózi* 1 aranykresztet, *Szép Béláné* 1 aranygyűrűt, *Szloposzky Gyuláné* 1 aranygyűrűt, dr. *Véteszi Tóth Imréné* 1 aranyórárt, *Vassányi Etelka* 4 arany ingombot, *Vassányi István* 1 aranygyűrűt, öv. *Zupka Ferencné* 1

ezüstkarkötőt, 4 ezüstgombot, 2 ezüstgyűrűt, 1 ezüstszusz, 8 régi ezüstpényt.

Az Ev. Nőegylet eddig 304 vasgyűrűt cserélt be s 164 katonát ruházott fel.

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés.** Selmeceb- és Belsőbánya sz. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága, *Ivánka István* főispán elnöklésével, e hó 11-én tartotta november havi ülését. Jelen voltak: Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester, h. elnök, Szancsany Miklós főjegyző, Arthold Géza árvaszéki elnökhelyettes, Balás Hugó dr. tiszti főjegyző, Draskóczy Jenő kir. műszaki tanácsos, Kegye Sándor kir. tan., pénzügyigazgató, Lipsey Ervin dr. kir. főgyógyhelyettes, Pálfi Péter kir. tanfelügyelő, továbbá Händel Vilmos, Jezovics Károly, Joerges Agost, Lestyánszky József és Rauchbauer József dr. választott bizottsági tagok. Távolaradását igazolta Greguss Antal biz. tag.

A szakelődők jelentései után az elnök főispán jelentette, hogy megfiglatoztatta a városban levő kórházakat s bennük mintaszertű rendet talált. Tapasztalta, hogy a sebesült katonákat a főorvosok szeretettel, odaadással ápolják s a közönség mindennel bőven ellátja őket. A maga, valamint a közigazgatási bizottság nevében is elismerését fejezi ki a közönségnek és az orvosoknak.

— **Újabb sebesültek Selmecebányán.** Folyó hó 13-án, a délutáni vonattal, újabb 38 sebesült érkezett Selmecebányára. A sebesültek most is, mint a multkor, minden előzetes értesítés nélkül jöttek meg, úgyhogy még maga az állomásfőnök sem tudott az érkezésükről. A sebesültek közül a város hatósága húszat a szükségkórházban, tízet a városi kórházban helyezett el. Nyolcnak nem jutott hely. Ezeket, míg a másik két kórházban hely nem akad, ideiglenesen a bányász-kórházba szállították. A vonat megérkezése után Óváry Dezsőné és Wagner Kálmánné urasszonyok látták el őket teával és frissítéssel.

— **Kérem.** A Vöröskereszthez selmecebányai választmányának elnöksége összeállította azoknak az urnóknak névsorát, akiket a Fritzház szükségkórházába, az étkezési időre, felügyelőkné kijelölt. A névsor a Fritzház folyosóján van kifüggesztve. — Az alapszabályok rendelkezései értelmében háború idején a Vöröskeresztyegyletnek egy nőosztályt kell alakítani. Ennek a sebkötőszekők, ágynemű, fehérnaha stb. gyűjtése, élelmiszerek beszerzése, alkalmas betegápolók szervezése, az egészségügyi intézmények szűke támogatása stb. tartozik a hatáskörébe. Az egyöntetű eljárás biztosítása végett ezt a nőosztályt a Vöröskeresztyegylet még e hónap folyamán meg akarja alakítani, kéri tehát a város önzelen, nemesszívű hölgyeit, hogy a női választmányba való belépő szándékukat ömeltósága *Furbaky Istvánné* elnöknek, vagy *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester, társelnöknek, vagy pedig *Zólmay Imre* tb. városi tanácsos, erdőmester, titkárnak szíveskedjenek bejelenteni s egyszersmind az egy-letbe tagokul belépni.

— **Egy szerény megjegyzés.** Selmecebánya város közönsége ószinte részvétellel s áldozatkész szívességgel fogadta az ideérkezett sebesült katonákat s teljes odaadással látta el őket minden szükségességgel és kényelemmel. A sebesülteket a város hatósága a városi kórházban, a Vöröskeresztyegylet szükségkórházában és bányász-kórházban helyezte el. Arról értesültünk, hogy a bányász-kórházban nem fognak ezután sebesülteket ápolni. Oka, hogy a bányatárpénztár a hadikincstártól napi 3 K 80 fillér ápolási díjat követelt, holott minden más kórházban csak napi 2 K-t fizet a hadikincstár. A hadiparancsnokság kijelentette tehát, hogy ilyen körülmények között a bányász-kórházra nem reflektál s a sebesülteket a kórházat már el is hagyják. — A bányász-kórház tehát, talán az egyetlen az egész országban, nem ápolja ezután a házárt vértüket ontó, megsebesült, hős katonáinkat.

A közönség köréből.

A Selmecebányai Hirlap 1914. évi október 25-iki 13. számában) Egy polgár aláírásával közlemény jelent meg. Szíveskedjék közölni, hogy, a kereskedelemügyi miniszteri rendeletek értelmében, amelyek minden m. kir. pósthivatalnál érvényben vannak, a hadbavonult, illetőleg a harc-téren levő katonai személyektől jövő s hozzájuk intézett (tábori póstával való továbbításra alkalmas) magánlevelezés (levelek 100 gr.-ig és a tábori pósti levelezőlapok) portótól mentes.

E meghatározás értelmében a portótól való mentesség csak a tábori póstai forgalomban (katonai szervezetek) van engedélyezve. A tömegesen előforduló visszaélések megállítására végt. ezeknek a küldeményeknek (levélnek, levelezőlapnak) tábori póstai bélyegzővel kell ellátni lenniük, míg a polgári póstai forgalomban a katonai személyektől jövő vagy a hozzájuk intézett levelezésknél a béke idejére megállapított rendes díjakat kell fizetni, illetőleg a rendes frankójegyekkel kell ellátni. Például a Losoncban, Esztergomban, Léván, Eperjésen tartózkodó katonáktól Selmecebányára címzett és viszont; az innen odaküldött leveleket a rendes frankójeggel kell ellátni. Ha ilyen nincs rajtuk, meg kell portózní őket.

A kereskedelemügyi miniszter 1914. augusztus 10-én kelt 61241/1914. számú rendelete a következő: (Pósta Távirtda Rendeletek Tára 1914. aug. 11. — 53. sz.):

»Tábori póstai levelezőlapok rendeltetés-ellenes felhasználása. Tudomásomra jutott, hogy egyesek a tábori póstai levelezőlapokat, még engedhető módon, a rendes polgári póstai forgalomban levelezésre használják fel. Tekintettel arra, hogy a tábori póstai levelezőlapok kizárólag a hadrakelt sereghez, az erődített helyek hadi védő-őrségéhez és a hajóhadhoz tartozó egyénekkel való levelezés céljaira szolgálnak s emellett a rendes póstai (polgári) forgalomban levelezés céljaira *fel nem használhatók*, felhívom a pósthivatalokat, hogy mindazokat a tábori póstai levelezőlapokat, amelyek nem a fentemlíttet egyénekhez címezve adtak fel, a címzettnek ne kézbesítsék. Es esetben pedig, ha ily levelezőlapok jelen rendeletlen kiadása után a rendes 5 filléres frankójeggel bérmentesítve mocsenek, mivel e levelezőlapoknak ily módon való felhasználása a kir. kincstár megrövidítésére irányuló cselekményt s ez alapon jövedéki kihatást alkot, a szabályszerű tényállási jegyzőkönyv felvétele mellett röjják ki a két (2) korona bírságot, illetőleg indíták meg, a póstajövedéki kihatás miatt, a szabályszerű eljárás»

Ha az »Egy polgár« említtette szegény munkásszony, 7 levelezőlap megportózása miatt, keserves panaszkövaddal a város házára ment, ott, épen a fentebb előadottak alapján, felvilágosítást kaphatott volna, mert a városnak a Pósta Távirtda Rendeletek Tárában minden száma hivatalosan jár.

Legyen szabad megjegyeznem, hogy a tábori pósta használására, a küldemények helyes címzése stb.-re vonatkozóan kiadott hirdeményeket a pósthivatalban mindenkor kifüggesztjük s ezeket a hirdeményeket a Selmecebányai Hirlap kiadóhivatalának esetről-esetre megküldjük.

Ezt az ügyet nem tekintve, a jelen háborús viszonyok között alkalomszerűnek tartom, hogy felhívjam igen tisztelt Szerkesztő úr figyelmét két miniszteri rendelettel nyújtott póstai kedvezményre. Szíveskedjék ezt, a közönség tájékoztatása végett lapjában közzétenni.

Az egyik: A cs. és kir. közös hadseregnek, a haditengereszetnek, mindkét honvédségnek, valamint a népfelkelésnek kórházban (katonai, állami, vármegyei, városi kórházakban) úgyszintén a Vöröskereszt jótékonyági egyesületek vagy ma-

gányosok fenntartotta kórházakban ápolat sebesült vagy beteg katonától érkező vagy a hozzájuk intézett levelek (egyenként 100 gr. súlyig.) tábori póstai levelezőlapok és magánipar útján előállított levelezőlapok (képes levelezőlapok) a belsőldi valamint az Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való forgalomban portótól mentesek.

A kórházban levő ilyen egyénektől eredő leveleken, tábori póstai levelezőlapokon és a magánipar útján előállított levelezőlapokon (képes levelezőlapokon) rajtuk kell lennie a kórház pecsétjének vagy bélyegző lenyomatának és a »katonai ápolási ügy« (Militärpflege) záradékának.

A másik: A hadifoglyoknak szóló vagy az általuk feladott levélpósta küldemények a belsőldön, a rendeltetési országban, valamint a közbeeső országokban az összes póstai díjak alól mentesek. Selmecebánya, 1914. október 31-én.

Bukoveczky Ödön

póstai és távirati felügyelő, hivatalfőnök.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik edes anyánk elhunytakor fájdalomukat részvételükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

A Strőcz-és a Valentényi-család.

Köszönetnyilvánítás.

A Selmecebányai nyílvárosi jellegű Szt. Erzsébet-kórház vezetősége hálás köszönetét tolmácsolja az Ev. Nőegyletnek, hogy a kórházát, már két-izven, nagyobb mennyiségű ruhameűvel látta el. Együttal a legnagyobb elismeréssel említi meg azt a csöndesen működő, hűmánuus tevékenységét hogy az Ev. Nőegylet minden egyes fölépült és csapatstéséhez visszaküldött katonának meleg, téli alsóruhát adományozott.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

HIRDETÉSEK.

Jatek baba-klinika

javításokat elfogad, egyes törött részeket újakkal pótol, ezenkívül babaparókákat készít, esetleg saját hozott hajból is

MAREK GYULA

fodrász és hajmunkakészítő.

Deák Ferenc-u. 12.

Alulírott tisztelttel értesítem a nagyérd. közönséget, hogy a női-ruhaszabászatot, mindennap délelőtt és délután — a háborús állapotokra való tekintettel — félórán tanítom. Tisztelettel

Karlovszky Mária

BEL-K-142

Az Illustrierte Geschichte des Weltkrieges

című munka **hetedik füzete** megjelent. E munkát tartjuk az eddig megjelent hasonló német munkák között a legmegfelelőbbnek. Jelen munka a világháború **összefoglaló képét**, az események **hű, színes, könnyen áttekinthető** leírását tartalmazza. Jeles publicisták és katonai szakírók írják meg benne a háború történetét, világítják meg az eseményeket **könnyed, népszerű előadásban**. A munka **heti 30 filléres, díszesen kiállított s gazdagon illusztrált füzetben jelenik meg.**

: ! : **Megrendeléseket elfogad** : ! :

Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedése.

Van szerencsénk a nagyközönségnek tudomására adni, hogy a **Selmecei Takarékpénztár**, új helyiségeiben, egy

tűz és betörés ellen

biztos pánccszobát létesített s ebben, közhasználatokra, 38 fiókot tartalmazó safetőmböt helyezett el. Ez a tömb 20 drb. 12 × 25 × 45 cm. méretű safeiókot,

12 » 16 × 30 × 45 » » » »

és 6 » 20 × 40 × 45 » » » »

foglal magában. Mindegyik safeiók külön-külön kettős biztosítózárral és ezenfelül a bérlő által alkalmazható lakattal van elzárva. — A fiókokat csak a két kulcs együttes alkalmazásával lehet nyitni, tehát csak a bérlő és az intézeti főpénztáros közreműködésével. Egymagában sem a bérlő, sem az intézeti tisztviselő nem férhet a fiók tartalmához s így ezek a fiókok különféle értéktárgyak feltétlenül biztos elhelyezésére igen alkalmasak.

A Selmecei Takarékpénztár **ezekre a safeiókra ezenel bérletet hirdet**. Az évenként előre fizetendő bér egy 12 × 25 × 45 cm. méretű safeiók után **10 K.**
» 16 × 30 × 45 » » » » **15 K.**
» 20 × 40 × 45 » » » » **20 K.**

Ha valaki egy fiókot felévnél rövidebb időre kíván igénybe venni, ez a kívánság is teljesíthető, a rendelkezésre álló üres fiókokhoz mérten, a félevesi bér előzetes lefizetése ellenében. Ajánljuk ezt a berendezésünket a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe.

Selmecebánya, 1914. november havában.

A Selmecei Takarékpénztár.

Előjegyzéseket

a november 16—23-ig kibocsátásra kerülő

6%-os adómentes állami járadékkölcsönre

eredeti feltételek mellett

(hadikölcsönre) **elfogad**

A SELMECEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

**Porosz kőszén-, koks- és aprított tűzifaeladás,
azonnal házhoz szállítva, jutányos áron.**

BARNA DEZSŐ, szállító

Selmecebánya, Ocsovszky-utca.

A „HANGYA”

a magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő
szervezete kötelekébe tartozó

Selmecebányai állami alkalmazottak fogyasztási szervezete

1914. évi november hó 29-én délelőtt 10 órakor
a m. kir. bányásziskola nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 33. §-a értelmében ezennel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az 1914. év I. feléről (átmeneti üzletéről) szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámadás megvizsgálása és a fölmentvény megadása
3. A mérleg megállapítása és a liszta jövedelemről való rendelkezés.

4. Az igazgatóság kiegészítése.

5. A felügyelő-bizottság kiegészítése.

6. Indítványok. Indítványok az alapszabályok 37. §-ának I. pontja értelmében legalább 8 nappal a közgyűlés előtt nyújtandók be az igazgatósághoz.

Selmecebánya, 1914. évi november hó 12.

Az igazgatóság nevében:

LÁNG AURÉL

Ügyvezető-igazgató.

A tagok száma 696. Az üzletrészek száma 1625. Egy üzletrész értéke 10 korona. Fiókok száma 4.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a m. kir. pénzügyminiszter úr Öccellenciája hozzájárult ahhoz, hogy intézetünk is a most kibocsátandó

**6%-os m. kir. állami járadék-
(hadi)-kölcsönnél**

**nyilvános aláírási
hely gyanánt működjek.**

Amidőn tehát, mint hivatalos aláírási hely, az eredeti feltételek mellett, készséggel állunk a nagyérdemű közönségnek erre vonatkozólag szolgálatára, vagyunk
teljes tisztelettel

Selmeczi Népbank Igazgatósága.

Mindenki hozza

el megtakarított filléreit a haza védelmére!

Előjegyzéseket

a kibocsátásra kerülő

6%-os adótól

mentes állami járadékkölcsönre

a fővárosi intézetekkel teljesen azonos feltételek mellett elfogadunk. — A jegyzett tőke 25—30%-ának lefizetése mellett (készpénz vagy takarékbetéti könyv, esetleg más állampapír) a hátralékokat előnyösen lombadirozzuk. Ezirányban való mindennemű felvilágosítással bárkinek készséggel szolgálunk.

A Selmecebányai Kereskedelmi és Hitelintézet R. - T.

A Világháború Képes Kronikája

Megjelenik
heti
24
filléres
füzetek-
ben

számos képpel s műmelléklettel.

A világháború összefoglaló képét, az eseményeknek hű leírását, könnyen áttekinthető előadását tartalmazza ez a munka. Oly mű, ez, melyet érdeklődéssel olvashat mindenki és amely, összegyűjtve, becses emléke lesz a jövő nemzedéknek is.

A munka, az olvasó ár mellett, még egy emlékeztetés ajándékot is nyújt előfizetőinek, amennyiben Jókai Mór legnagyobb regényét,

**A jövő század
regényét**

találják folytatásokban az egyes számokhoz mellékelve.

Ebben a regényben a nagy költő mintegy megálmodta a mai világháborút.

A Világháború Képes Kronikája kiadóhivatala megbízásából kérjük a t. c. közönséget, hogy abban az esetben is, ha az első füzetet Budapestről közvetlenül postán kapta volna, a rendeléseket hozzáunk intézze.

**Joerges Ágost
özevgye és fia
könyvkereskedése.**

MUZSIK GYULA

mészáros és hentes

== KOSSUTH-TÉR ==

**ELSŐRENĐŰ HENTESARU
NAGY VÁLASZTÉKBAN,
GÉPEKKEL FINOMAN GYÁRTVA
MÉRSÉKELT ARON.**

Leszállított húсарak!

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kényes hévívíz radioaktiv gyógyforrással; modern berendezésű gőzfürdő kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hőlgyek és arak részére. Török-, kö- és márványfürdők; hőlég és szénsavas- és villamos-vízfürdő. A fürdők kitűnő eredményel használatnak főleg ízületi bántalmaknál és ideg-bajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetében s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak Gyógy- és zenédj nincs.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

*Cipészszabások, valamint
cipészgép munkások ügymint
Schmittfraiserek, sarokfrai-
serek, szegezők, keresztültar-
rók és stanzerek jó bér mel-
lett felvétetnek. Jelentkezés*

Finkelstein Atajosnál,
Selmecebányán.

1914. 6%-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsön (Hadikölcsön.)

Aláírási felhívás.

Az 1912. évi LXIII. t. c. 17. §-a alapján a miniszterium felhatalmaztatott, hogy a hadi szükségletek fedezésére szükséges összegeket addig, amíg azok a törvényhozás útján meg nem állapíthatnak, az elkerülhetetlen szükség mérvéig előlegezhesse és azok megszerzése iránt hitelművelet útján intézkedhessék. E felhatalmazás alapján ezenel 6%-kal kamatozó adómentes állami járadékkölcsön bocsátatik ki.

A kibocsátás összege a megtartandó nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapíthatni.

A bemutatóra szóló járadékkötvények 50, 100, 1.000, 5.000 és 10.000 koronás címletekben fognak kiállíthatni.

A kötvények 1914. november 1-től kezdődőleg évi 6%-kal, minden év május 1-én és november 1-én lejáró félévi utólagos részletekben kamatoztatnak, az első szelvény tehát 1915. május 1-én esedékes.

Az a kötvénytulajdonos, aki az általa vásárolt kötvényeket az aláírás alkalmával zárolja s ezt a zárolást 5 éven át fel nem oldatja, azt a jogot nyeri, hogy az ötödik év utolsó negyedében, legkésőbb 1919. november 1-én a kötvényen alapuló követelését, e naptól számítva egy évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az ilyképen felmondott kötvényeket legkésőbb 1920. november 1-én névértékben visszafizetni. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

A m. kir. pénzügyminiszterium fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizettesse, azonban az esetleges felmondás 1920. november 1-jét megelőző időre nem fog eszközölhetni.

A kamatok, épügy mint, felmondás esetén a kölcsönkötvények tőkeértéke, minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bérlet és illeték levonása nélkül fizetettnek ki.

A kötvények 10 évre szóló kamatszélvényekkel és szelvényutalvánnyal vannak ellátva, mely utóbbi ellenében az új szelvények annak idején a beváltóhelyeknél minden költségtől és illetéktől mentesen átvehetők.

Az esedékes szelvények és az esetleg felmondott kötvények költségmentesen beváltatnak:

Budapest: a magyar királyi központi állampénztárnál,
a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a magyar korona országainak területén:
valamennyi királyi állampénztárnál és adóhivatalnál;
azonkívül további intézkedésig:

Budapest: a Magyar Általános Hitelbanknál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Banknál,

valamint a m. kir. pénzügyminiszterium által erre a célra a magyar korona országai területén vagy azonkívül kijelölendő helyeken.

A kibocsátásra kerülő 6%-os magyar királyi állami járadékkölcsön ezenel a következő

feltételek

mellett nyilvános aláírásra bocsátatik.

1. Az aláírás történhetik az alább megjelölt aláírási helyek bármelyikénél

1914. évi november hó 16-ától november hó 23-áig bezárólag

terjedő határidőben a szokásos hivatalos órákban.

2. Aláírási helyekül szolgálnak a fővárosi és a prospectusban felsorolt intézetek által a m. kir. pénzügyminiszterium jóváhagyásával felhatalmazott és esetről-esetre az illető intézet székhelyén megfelelően közhírré teendő intézetek.

A kibocsátásra kerülő járadékkölcsön kötvényekre történő befizetésekre a fennálló rendelkezések értelmében átutalás útján igénybevehetők a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégekkel 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek is.

Azok, akik a befizetésekre ilyen betétjüket kívánják igénybe venni, betétjük teljes összege erejéig az illető betéti üzlettel foglalkozó intézet vagy cég közvetítésével jegyezhetnek, s ezek az intézetek és cégek — amennyiben nem hivatalos aláírási helyek — a betétekből teljesítendő befizetéseket a hivatalos aláírási helyek valamelyikével számolják el.

3. Az aláírási ár minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláírásokról az egész aláírt összeg befizetetik, 97 korona 50 fillér,

b) ha pedig az alábbi 4. pontban körülírt kedvezményes fizetési módozat vétetik igénybe, 93 korona.

Ezen az áron felül az aláíróval szemben sem folyóamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

4. Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával mindenkor az egész aláírt összeg befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál, amennyiben az aláírás alkalmával nem fizetetik be az egész aláírt összeg, az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénztárnaknál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezetnél kézpénzben, a többi aláírási helynél pedig vagy kézpénzben, vagy olyan értékpapirokban, amelyeket az aláírási hely elfogadhatóknak tart.

Az aláírt összegek annál az aláírási helynél fizetendők be, amelynél az aláírás történt és pedig:

a jegyzett összeg	40 százaléka	legkésőbb 1914. december hó 12-ig,
" " " "	30 " "	1914. december hó 22-ig,
" " " "	30 " "	1915. január hó 3-ig.

A teljes befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékok elszámolva, illetőleg visszaadja.

5. A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-úrlapok az összes jegyzési helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírási levélleg is eszközölhető. Az aláírási levél (nyilatkozat) szövege a hírlapok útján is közölhetni fog.

6. A járadékkötvények kézzázalag leköltése mellett az Osztrák-Magyar Bank és a M. kir. Hadi Kölcsönpenztár a mindenkor hivatalos váltóleszámitolási kamatlábon nyújtanak kölcsönt. Az igénybevett előlegkölcsön után biztosított kedvezményes kamatláb további intézkedésig de legalább egy évig érvényben marad.

A nevezett két intézet ugyancsak kedvezményes, vagyis a szabályszerűen 1/2 százalékkal alacsonyabb kamatláb mellett nyújt előleget egyéb megfelelő értékpapirokra is, amennyiben a felleveendő összeg a jelen felhívás alapján aláírt összeg kiegyenlítésére szolgál.

7. Az aláírók kívánságára a járadékkölcsön kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézete, valamint a magyar korona országai, továbbá Bosznia és Hercegovina területén levő főokjai 1915. december 31-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

8. A végleges címletek elkészítéséig a m. kir. pénzügyminiszterium részéről egységesen kiállított ideiglenes elismervények adatkak ki az aláíróknak, mely elismervényeknek végleges kötvényekre való kicserélése 1915. április 1-től kezdődőleg költségmentesen ugyanazon helyen fog megtörténni, ahol az ideiglenes elismervények kiadattak.

Budapest, 1914. évi november hó 11-én.

Teleszky János s. k.
magyar királyi pénzügyminiszter.